

Portus.  
Flumina.

Montes.

Slava.  
Opera publica.

hunc viriditatem etiam praefertur. In hoc loco Decembris 1602 Castellum Morgiense anno Dom. 1135 ab Imp. Clotario constructum est. Aquianum, vulgo Evian, a Petro Sabaudiae Comitis Amedei fratre & Vicario conditum est anno 1237. Lacus ille Genevensis ex parte Helvetiae in longitudinem xvi, ex parte vero Sabaudiae xvi & in latitudinem xv milliarium sese extendit. Portus habet frequentes ad minimum 16. Ex portu Morgiensi & Rotulensi, vulgo Rolle, Vinum optimum: ex Portu vero Promontoii, vulgo Pormenton, & Neronis, vulgo Nerny, magna copia ligni & carbonis Genevam advehitur. Rhodanus Lemanium interfluvius ab origine sua usque ad introitum Lacus non est patiens navium, neque a ponte Helvetico suburbii Genevensis usque ad proximum Opidum nomine Sessel, quod 7 milliaribus ab urbe distat. Idem fluvius certo loco 5 milliaribus ab urbe distante in Barathrum subterraneum labitur. Jurassus Mons tantae est longitudinis, ut ejus incolae a Germanis olim Longimani dicti sint. Nam ex ejus extremis cacuminibus conspiciuntur Tempia Genevae & Basileae, quatuor aut quinque dierum itinere ab invicem distantia. In eo spectatur cum admiratione Petra pertusa, quam Sebastianus Munsterus in sua Cosmographia describit: Item Castellum Puella, seu Virginis a Iulio Caesare conditum: Item S. Claudii Opidum, quod a Claudis est longinquo nomine Religionis invisitur: Item Fons Niveus aestivo tempore: Item Puteus naturalis instar theatri latus, instar Templi mediocris altus, & instar antri obscurus, perpetuo nive & glacie ac forte Cristallo plenus. Non procul a Lacu Lemano ex parte Sabaudiae conspiciuntur Montes media aestate nive cooperti. Est quidam Mons uno milliari ab Urbe Genevae distans, quem nonnulli non sine horrore conscendunt per gradus arte plus quam humanae rupe scissos, strictos, & fere innumeros. Sunt qui supremo gradui pedem adponentes, identidem a conspectu horrendi praecipitii regressi sunt. Est alius Mons non procul ab Aquilae opido versus Valesiam, de cuius stupendo casu & effectu legatur Historia in Historiis memorabilibus nostri temporis capite Terramotuum, nuper Gallice in lucem editis, Lutetiae Parisiorum. Mons S. Sergii fertilissimus est inter ceteros Chablasi, inter quos alter etiam fertilis. Ceteri nihil nisi ligna seu arbuscula ferunt cum pascuis Vaccarum, quae in planitie Montium aestivo tempore faginantur, & lac ubere reddunt. Ceterum quis enumeret casus & res memorabiles in iis tempore belli gestas? Quantum & quam formidabile praecipitium montis Mustruacensis, in quod singulis annis multi Equi onusti ac nonnulli Mercatores praecipites ruunt? De rupibus instar dentium aut ensium acutis acutiori stilo est scribendum aut silendum. De radicibus Aquianensium montium notum est eas ignotas esse, propter altitudinem Lacus, & ejus imo originem trahunt. Silvarum maxima pars pauperibus & divitibus Castaneas suppeditat, Porcis & Suibus glandes, igni ligna vili precio, agricolis curricula & aratoribus aratra. In his locis nulla quae paucis superest. Sancti Spiritus reliquiae videntur, propter quod in hac Idololatram Superstitionem quidem in hoc loco & in iis locis magnifici in primis Lemaniensis Martini & Gregorii interitus, necnon Genevensis operantium albo ferro reliqua, sicut atque in eadem fulmineis, sicut in eadem plumbis, sicut in eadem sacris, sicut in eadem demissa; quae quare quod in eadem Magna etiam in eadem. Adde Templum Vivianense inter Viles & in eadem in eadem locatum, & Morgi-